

Tale ved KASB 75 års jubilæum den 10. november 2005

Kære gæster, kolleger, studerende og ansatte på Kunstakademiets Arkitektskole

Velkommen til 75 års jubilæum for KASB – Kunstakademiets Arkitektskoles Bibliotek.

Jeg hedder Ditte Jessing og er overbibliotekar på biblioteket

Jubilæumsdagen i dag, hvor skolekonkurrencen om fremtidens bibliotek afgøres og med det nye kunstværk i biblioteket er højdepunktet på en række aktiviteter:

For vi har haft mange jubilæumsaktiviteter.

Vi har arbejdet med en jubilæumshjemmeside med historien i tekst og billeder og information om arrangementer, forfattere, kunstner og program til skolekonkurrencen. Her vil også alle forslag til konkurrencen bliver offentliggjort.

Der har været to forelæsninger knyttet til konkurrencen og to festforelæsninger med sociolog Henrik Dahl og forfatter Christian Jungersen.

Skolekonkurrencen har været omdrejningspunktet og der er kommet 47 forslag fra studerende her på KA.

Med en 75 års fødselsdag kunne man måske tro, at vi lider af aldersbetingede sygdomme. Men det er langt fra virkeligheden. KASB er mere sprællevende end nogen sinde – og fører det videre som var idegrundlaget ved bibliotekets start i 1930. Jeg vil give jer et lille indblik i vores historie.

Arkitektstuderende på Kunstakademiet besatte et lokale på arkitektskolen i 1928. De ville have bøger og dokumentation om funktionalismen og om den nye arkitektur. De studerende var frustrerede over et Akademi, der efter deres mening forholdt dem adgang til inspiration og information om den seneste udvikling i arkitekturen i Europa. Der var et bibliotek på akademiet, men den daværende leder holdt sig til litteratur om arkitekturens historie og henviste til de gamle vedtægter : at 'Kunstakademiets Bibliotek ikke må anskaffe tekniske bøger'. I dag har vi heldigvis et meget tæt samarbejde med akademiets bibliotek - Danmarks Kunstbibliotek.

De arkitektstuderende ville vide mere om modernisme og de nye byggemetoder, som udviklede sig i årene efter 1.verdenskrig. Formgivningen og bygningsteknologien var fuldstændig forskellig fra, hvad der tidligere var set indenfor arkitekturen.. Det lykkedes at overbevise akademiet om, at nye tider var på vej og det var nødvendigt at få adgang til den nyeste praksis og viden om arkitekturen i Europa.

Arkitektskolen fik på den måde sit eget bibliotek og dokumentationscenter – Bygningsteknisk Studiearkiv. De studerende betalte selv for bøgerne i starten og fra 1. oktober 1930 bevilgede arkitektskolen midler til driften. Samtidig blev ledelsen overtaget af den nyuddannede arkitekt Dan Fink – han var 22 år gammel.

Med Dan Fink som leder udviklede biblioteket sig hurtigt og fik også mange eksterne brugere, især inden for byggebranchen. Som leder lagde Fink stor vægt på at

dokumentere den nye arkitektur og byggeteknik – og det var både indkøb af bøger og tidsskrifter, teknisk litteratur og byggevarekataloger. Fra 1933 kommer studiearkivet på finansloven, som hovedfagbibliotek for byggeri og fysisk planlægning.

Dan Fink var også meget aktiv på den internationale bane bl.a. med i dannelsen af CIB, *International Council for Building Research, Studies and Documentation* og i arbejdet med standardiseringer. Han var med til at sikre papirformatet A4 som en europæisk og international standard.

Biblioteket havde lokaler i Tordenskjoldsgade. Det var trange forhold øverst oppe – med en klaustrofobisk elevator eller trappen op til de øverste etager. Uanset hvilke informationer de studerende søgte, var de placeret på reoler fra gulv til loft. Reoler så høje at de øverste hylder kun var tilgængelige ved hjælp af stiger.

Der var fri adgang for alle til at forsyne sig med inspiration. På studiearkivet var der fra starten åbne hylder i modsætning til mange andre forskningsbiblioteker dengang, hvor lånerne måtte igennem en omstændelig procedure med at udfylde ønskesedler og derpå væbne sig med tålmod før det bestilte materialer dukkede op.

Personalet arbejdede helt frem til 90erne med seddelfortegnelser over lånte bøger og tidsskrifter. Der var mange ansat til at tage sig af udlån og aflevering, hjemkaldelser – som I kan se her.

Biblioteket oplevede Studenteroprøret i 1968. Kampråbet på Arkitektskolen var efter sigende: 'Først rød så arkitekt'. Som led i angrebet på hierarkiet og autoriteterne blev også Studiearkivet besat. Personalet oplyste besætterne om, at de så skulle stå for al udlån og aflevering. Måske derfor blev blokaden hævet samme dag.

Dan Finks stoppede som leder i 1979. Frem til 1981 var biblioteket styret af en såkaldt 'kollektiv ledelse' indtil arkitekt Steen Estvad Petersen tiltrådte som overbibliotekar.

Studiearkivet blev oprustet med fagreferenter og nye lokaler i stuen i Peder Skrams Gade 2D. Lokalerne var Hirschsprungs gamle tobaksfabrik på den anden side af Tordenskjoldsgade.

Biblioteket fik lysere og lettere tilgængelige lokaler i fysisk forbindelse med arkitektskolens studieafdelinger.

Biblioteket fik også justeret sit navn og kom til at hedde Byggeriets Studiearkiv eller bare BSA.

BSA satte gang i skolens udadvendte aktiviteter igen ved at arrangere offentlige forelæsningsrækker i Charlottenborgs Festsal. Der havde ikke været offentlige forelæsninger på arkitektskolen i 15 år siden studenteroprøret i 1968. Og der blev som noget nyt udgivet kompendier i serien BSA-Arkitektur.

Hvis I har fået lyst til vide mere om bibliotekets historie så se mere på jubilæumshjemmesiden – der er mange billeder og meget mere historie.

Biblioteket flyttede i 1999 (tre år senere end resten af arkitektskolen) til Holmen til den tidligere Klejnsmedje fra 1920. Året efter blev navnet ændret til det nuværende KASB, Kunstakademiets Arkitektskoles Bibliotek.

Vi fik et smukt og velbelyst interiør til bibliotekssal

Og i dag er tilføjet endnu en kvalitet – med et kunstværk af Sophia Kalkau 'Månens Kvadratur' fint indpasset i rummet, stedets funktion og stemning.

Under ledelse af overbibliotekar Rene Steffensen fra år 2000 skete der mange forandringer i biblioteket. I sær på det digitale område, og for at følge udviklingen på øvrige forskningsbiblioteker. Kortkartoteker blev udskiftet med online baser, der kom automater til selvbetjening og adgang til e-tidsskrifter og et netværks samarbejde med bibliotekerne for arkitektur og kunst.

ARKADE blev opbygget – en fagportal om arkitektur, kunst og design

Og KASB etablerede arkitekturbilleder.dk - en fri adgang til fotos af dansk arkitektur i det 20. og 21. århundrede. I dag er der 375 bygningsværker – og alle nye bygninger med plan og snit.

Jeg har som overbibliotekar siden 2004 arbejdet videre i samme retning. Med nye initiativer omkring netværkssamarbejde, et tæt samarbejde med skolens studieafdelinger og institutter, med udvikling af det virtuelle bibliotek og med at profilere KASB overfor biblioteksverdenen og byggeriets aktører.

En vigtig opgave i fremtiden bliver, at synliggøre KASB og udvikle netværk og videndeling med byggesektoren og forskningen og undervisningen på skolen.

På KASB giver vi med resultatet af skolekonkurrencen inspiration til folke- og forskningsbiblioteker og til arkitekter. I København og Århus er der planer om nyt hovedbibliotek eller mediehus og mange steder står bibliotekerne overfor at omdefinere sig i forhold til det digitale bibliotek. Det bidrager vi med på de særlige forudsætninger vi har her på stedet. Arkitektstuderende kan på en anderledes fri og uforpligtende måde give deres bidrag til forestillinger om fremtidens bibliotek

I dag er det 75 års fødselsdag – og jeg har valgt at kigge bagud. Fremtiden den ligger bl.a. i mange af de forslag som de studerende herfra giver deres bud på. Tak for det – til alle jer - I er i alt 99 studerende på kandidatdelen - som har afleveret 47 forslag til skolekonkurrencen. Det skal være KASB bidrag til diskussionerne om fremtidens bibliotek.

Jeg vil gerne takke de fonde som har været til at sikre økonomien i vores 75 års jubilæum og skolekonkurrencen:

Det drejer sig om:

Margot og Thorvald Dreyers Fond

Lillian og Dan Finks Fond

Edvard Pedersens Biblioteksfond

Bibliotekarforbundet

Jeg vil gerne takke skolen og rektor for den ubetingede opbakning vi har fået til at gennemføre alle vores ideer om jubilæumsaktiviteter. En tak også til medarbejdere på KA, som vi har arbejdet sammen med og fået hjælp fra og til eksterne samarbejdspartnere.

Og jeg vil ikke mindst takke personalet på KASB. I trækker måske vejret lettet nu, hvor det hele næsten er overstået. I har ydet er meget stor indsats for at få alle arrangementer til vores 75 års jubilæum til at lykkes. Det har krævet rigtig meget ekstraarbejde og tålmodighed for at få alt til at klappe og selv vilde ideer i sidste øjeblik er blevet til noget, fordi I alle var med. Tak for indsatsen.